

Aleg. 165

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posała Kramarczyka i tow. w przedmiocie obwałowania granicznej Wisły między Białką a Przemszą w powiecie Bialskim.

Wysoki Sejmie!

Dla regulacji i obwałowania granicznej Wisły między Białką i Przemszą opracowało c. k. Namiestnictwo już w r. 1885 projekt techniczny, który poleciło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z d. 20. października 1886 l. 16.367 wyłączyć z generalnego projektu regulacji rzek galicyjskich i razem z regulacją granicznej przestrzeni Wisły na Szląsku austriackim od Strumienia do ujścia Białki traktować odrębnie jako sprawę międzynarodową.

Projekt ten uzupełniony wedle wskazówek Ministerstwa przez Oddział techniczny c. k. Starostwa w Krakowie obejmuje sprostowanie granicznej Wisły między Białką a Przemszą, wskutek czego Wisła z 51 kilometrów długości ma być skróconą na 28.66 kilometrów, ubezpieczenie brzegów i obustronne obwałowanie Wisły, wreszcie wały wsteczne na rzece Przemszy kosztem 744.861 zł. 86 ct. w. a., z czego 376.966 zł. 23 ct. w. a. przypada na Austryę, a 367.895 zł. 63 ct. w. a. na Prusy.

Mimo uznanej przez Rząd austriacki potrzeby rychłego uregulowania i obwałowania Wisły na granicy Szląska pruskiego, przedsiębiorstwo to dotychczas nie przyszło do skutku, gdyż po stronie pruskiej pod pretekstem budowy dróg zbudowano bez porozumienia się z Rządem austriackim tak silne wały, iż się opierają nawet najwyższym wezbraniom Wisły, wskutek czego dla ludności Szląska pruskiego i Rządu pruskiego regulacja granicznej Wisły stała się obojętną.

Właśnie jednak z powodu wykonanych na Szląsku pruskim wałów, tudzież przeprowadzonej na Szląsku austriackim regulacji górnej Wisły od ujścia potoku Kopidło do granicy państwa z dopływami (na podstawie kraj. ustawy szląskiej z d. 6. kwietnia 1885. Dz. u. kraj. Nr. 19) wylewy na przestrzeni poniżej położonej Wisły między Białką a Przemszą stały się w ostatnich latach tak groźnymi, że zachodzi obawa zniszczenia całych osad i gmin nadbrzeżnych.

Dlatego Komisya gospodarstwa krajowego zgodnie z wnioskiem posała Kramarczyka i tow. uważa za konieczne potrzebne obwałowanie galicyjskiego brzegu granicznej Wisły w powiecie Bialskim, choćby nawet bez równoczesnego przeprowadzania regulacji, w sposób analogiczny, jak to uczynił Rząd pruski.

Co się tyczy pokrycia kosztów tego obwałowania wyłącznie przez c. k. skarb państwa, mogłaby być wprowadzie podniesioną kwestya, czy postanowienie ustępu 4. cesarskiego rozporządzenia z dnia 30. października 1830, wedle którego regulacja rzek granicznych, jako ochrona terytorjum państwa, ma być wyłącznie na koszt skarbu państwa przeprowadzaną, może być zastosowane także do obwałowania.

Kwestyę tę jednak już rozstrzygnęło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w pewnym specjalnym wypadku, co prawda nie w Galicyi, lecz we Vorarlbergu, gdzie nie tylko regulacyę i obwałowanie granicznego Renu, lecz także korekcyę potoków i rowów do Renu wpadających przeprowadza to Ministerstwo wyłącznie kosztem skarbu państwa.

Koszta regulacyi i obwałowania Renu we Vorarlbergu wynoszą	3,312.000 zł.
koszta korekcyi dopływów	920.000 „
razem	<u>4,232.000 zł.</u>

w złocie.

Suma powyższa przeznaczona dla Vorarlbergu znaczy tyle, jak gdyby c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych przeznaczyło na regulacyę wód w Galicyi w stosunku do powierzchni 126,960.000 zł. w. a. w złocie, a w stosunku do ludności (60 razy większej) 253,920.000 zł. w. a. (507,840.000 koron) w złocie.

Komisya przytacza umyślnie powyższe cyfry, gdyż w bieżącej sesyi podniesiono w Sejmie jednego z krajów alpejskich nadzwyczajne forytowanie przez c. k. Rząd regulacyi rzek galicyjskich i żądano równego traktowania krajów alpejskich, gdy tymczasem sprawa ma się wręcz przeciwnie.

Z powyższych powodów Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w jak najkrótszym czasie przeprowadził obwałowanie prawego brzegu granicznej Wisły między ujściem Białki i Przemszy w powiecie Bialskim kosztem c. k. skarbu państwa.

Przewodniczący i sprawozdawca:

Sanguszko.